



KABUL EDİLEN METİNLER

P8_TA-PROV(2015)0228

2014 YILI TÜRKİYE İLERLEME RAPORU

2014 Yılı Türkiye İlerleme Raporu hakkında 10 Haziran 2015 tarihli Avrupa Parlamentosu İlke Kararı (2014/2953(RSP))

Avrupa Parlamentosu,

- Komisyon tarafından hazırlanan 2014 Yılı Türkiye İlerleme Raporunu (SWD(2014)0307) göz önünde tutarak,
- Komisyon tarafından Avrupa Parlamentosuna, Konseye, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesine ve Bölgeler Komitesine sunulan 8 Ekim 2014 tarihli ve “Genişleme Stratejisi ve Başlıca Zorluklar 2014-15” başlıklı Bildirimi (COM(2014)0700) göz önünde tutarak,
- 2009 Yılı Türkiye İlerleme Raporuna ilişkin 10 Şubat 2010 tarihli İlke Kararı¹, 2010 Yılı Türkiye İlerleme Raporuna ilişkin 9 Mart 2011 tarihli İlke Kararı², 2011 Yılı Türkiye İlerleme Raporuna ilişkin 29 Mart 2012 tarihli İlke Kararı³, 2012 Yılı Türkiye İlerleme Raporuna ilişkin 18 Nisan 2013 tarihli İlke Kararı⁴, Türkiye’deki duruma ilişkin 13 Haziran 2013 tarihli İlke Kararı⁵, 12 Mart 2014 tarihli 2013 Yılı Türkiye İlerleme Raporu⁶ ve Türkiye'nin Kıbrıs münhasır ekonomik bölgesinde gerilime yol açan eylemlerine ilişkin 13 Kasım 2014 tarihli Rapor⁷ ve Türkiye'deki ifade özgürlüğüne ilişkin 15 Ocak 2015 tarihli Rapor⁸ başta olmak üzere, daha önceki Avrupa Parlamentosu İlke Kararlarını göz önünde tutarak,
- Sözde Ermeni soykırımının yüzüncü yıldönümü hakkındaki 15 Nisan 2015 tarihli Avrupa Parlamentosu İlke Kararını göz önünde tutarak⁹,
- 3 Ekim 2005 tarihli Türkiye İçin Müzakere Çerçeve Belgesini göz önünde tutarak,
- Türkiye Cumhuriyeti'nin katılımına ilişkin ilkelerin, önceliklerin ve koşulların yer aldığı

¹ ABRG C 341 E, 16.12.2010, s. 59.

² ABRG C 199 E, 7.7.2012, s. 98.

³ ABRG C 257 E, 6.9.2013, s. 38.

⁴ Kabul edilen metinler, P7_TA (2013) 0184.

⁵ Kabul edilen metinler, P7_TA (2013) 0277.

⁶ Kabul edilen metinler, P7_TA (2014) 0235.

⁷ Kabul edilen metinler, P8_TA(2015)0052.

⁸ Kabul edilen metinler, P8_TA(2015)0014.

⁹ Kabul edilen metinler, P8_TA(2015)0094.

Katılım Ortaklığı Belgesi¹ hakkındaki 18 Şubat 2008 tarihli ve 2008/157/AT sayılı Konsey Kararını ("Katılım Ortaklığı Belgesi") ve 2001, 2003 ve 2006 yılı Katılım Ortaklığı Belgelerine ilişkin daha önceki Konsey Kararlarını göz önünde tutarak,

- 14 Aralık 2010, 5 Aralık 2011, 11 Aralık 2012, 25 Haziran 2013 ve 16 Aralık 2014 tarihli AB Zirvesi Sonuçlarını göz önünde tutarak,
 - Âkit tarafların, taraf oldukları tüm davalarda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) vereceği nihai karara uyacaklarını bildiren Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 46. maddesini göz önünde tutarak,
 - Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nı göz önünde tutarak,
 - 28 Mart 2014 tarihli ve "AB-Türkiye Gümrük Birliğinin Değerlendirmesi" başlıklı Dünya Bankası raporunu göz önünde tutarak,
 - Türkiye'nin, vize serbestisi yol haritasında (COM(2014)0646) yer alan koşulları yerine getirmede kaydettiği ilerlemeye ilişkin Komisyon raporunu göz önünde tutarak,
 - Avrupa Parlamentosu Dışilişkiler Komitesi Türkiye Raportörü Kati Piri'nin çalışmalarını göz önünde tutarak,
 - Avrupa Parlamentosu İç Tüzüğü'nün 123. maddesinin 2. paragrafını göz önünde tutarak,
- A. 3 Ekim 2005 tarihinde Türkiye ile katılım müzakereleri açıldığından ve müzakerelerin açılması adil ve sıkı bir koşulluluğa ve reform konusunda taahhüde dayanan uzun ve açık uçlu bir sürecin başlangıç noktasını oluşturduğundan,
- B. AB, Avrupa'da barışın, demokrasinin, güvenliğin ve refahın teşvik edilmesi yönünde kilit bir politika olarak, daha fazla genişleme konusunda kararlılığını sürdürdüğünden; her aday ülke kendi başarısına göre değerlendirileceğinden ve bu bağlamda Komisyon, bu yasama döneminde AB'ye yeni bir katılım olmasını öngörmediğinden;
- C. Türkiye, Kopenhag kriterlerinin yerine getirilmesi, uygun ve etkili reformların gerçekleştirilmesi, iyi komşuluk ilişkilerinin yürütülmesi ve AB'ye tedricen uyum sağlanması konusunda taahhütte bulunduğundan; bu çabaların Türkiye için kurumlarını güçlendirme, demokratikleşme ve modernleşme sürecine devam etme yönünde bir fırsat olarak görülmesi gerektiğinden,
- D. Özgürlükler Evi'nin (Freedom House) basın ve medya özgürlüğüne ilişkin yaptığı sıralamaya göre, Türkiye'de özgür basın olmadığı ve ancak sınırlı bir internet özgürlüğü olduğu kaydedildiğinden,
- E. Sınır Tanımayan Gazeteciler, 2014 yılında Türkiye'yi gazetecilerin en çok tehdit aldığı ve fiziksel saldırıya uğradığı ülkeler arasında sınıflandırdığından,
- F. AB'nin, Türkiye'deki reformlar için bir referans olmaya devam etmesi gerektiğinden,
- G. Aralık 2006'da gerçekleştirilen AB Zirvesinin Sonuçları uyarınca, AB'ye katılım, Kopenhag kriterlerine tam uyuma ve AB'nin entegrasyon kapasitesine bağlı olmaya

¹ ABRG L 51, 26.2.2008, s. 4.

devam ettiğinden,

- H. AB müzakere sürecinde, başta kuvvetler ayrılığı, yolsuzluk ve örgütlü suçlarla mücadele, toplanma ve barışçıl gösteri yapma özgürlüğü, ifade ve medya özgürlüğü, kadın hakları, din özgürlüğü, (ulusal) azınlıklara mensup kişilerin hakları ve Roman vatandaşlar ve lezbiyen, eşcinsel, biseksüel, transseksüel ve interseks bireyler (LGBTI) gibi korunmaya muhtaç gruplara karşı ayrımcılıkla mücadele olmak üzere, hukukun üstünlüğü kilit önemde olduğundan,
- I. Komisyon, "Genişleme Stratejisi ve Başlıca Zorluklar 2014-15" başlıklı Bildiriminde ekonomi ve enerji güvenliği bakımından Türkiye'nin AB için stratejik bir ortak olduğunu ve dış politika konularında Türkiye ile işbirliğinin elzem olduğunu belirttiğinden; Komisyon, aynı Bildirimde, temel hakların korunması, yargının bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü ve barışçıl toplanma hakkı ve ifade özgürlüğüne ilişkin endişelerini dile getirdiğinden,
- J. Türkiye, son dokuz yıldır, Türkiye-AT Ortaklık Anlaşması ve bu Anlaşma'ya Ek Protokol'de yer alan hükümleri hala uygulamadığından ve bu tutum müzakere sürecini ciddi biçimde olumsuz etkilemeye devam ettiğinden,
- K. Türkiye'nin, istikrarı artırmak ve iyi komşuluk ilişkilerini geliştirmek adına, BM Şartı'nda yer alan hükümlere ve uluslararası hukuka uygun olarak, çözüme kavuşmamış hukuki yükümlülükler ve yakın komşuları ile arasındaki kara ile deniz sınırları ve hava sahası anlaşmazlıkları da dâhil olmak üzere, süregelen ikili meseleleri çözüme kavuşturmak için çabalarını artırması gerektiğinden,
- L. Türk makamları, Heybeliada Ortodoks Ruhban Okulunun yeniden açılmasını kabul etmediğinden,

Türkiye-AB ilişkilerinin durumu

1. Komisyonun 2014 Yılı Türkiye İlerleme Raporu'nu memnuniyetle karşılar ve Türkiye'nin AB için kilit ve stratejik bir ortak olduğu ve aktif ve güvenilir bir şekilde yürütülen katılım müzakerelerinin, Türkiye-AB ilişkilerinin gerçek potansiyelinden faydalanılması için uygun bir çerçeve oluşturacağı yönündeki değerlendirmesini paylaşır; AB'ye katılım müzakereleri kapsamında reform sürecinin, Türkiye'nin, tüm Türk vatandaşlarının çıkarları ve AB ile daha yakın ilişkiler için, sağlam kurumlarıyla birlikte güçlü çoğulcu bir demokratik sistem oluşturması bakımından önemli bir fırsat olabileceğini vurgular; Komisyonu, günümüze kadar müzakerelerin nasıl yürütüldüğüne ve AB-Türkiye arasındaki ilişkilerin ve işbirliğinin nasıl iyileştirilip güçlendirilebileceğine ilişkin olarak yeniden değerlendirme yapmaya davet eder,
2. Coğrafi yakınlık, tarihsel bağlar, AB'de yaşayan geniş Türk topluluğu, yakın ekonomik ilişkiler ve ortak stratejik çıkarlar göz önüne alındığında, AB-Türkiye arasında diyalog, daha yakın işbirliği, karşılıklı taahhüt ve katılım müzakereleri temelinde etkili ve işleyen bir ilişki kurulmasının her iki tarafın da yararına olduğunun altını çizer; Türkiye'ye, reform sürecini iç politikasının merkezine yerleştirme yönünde çağrıda bulunur; Türkiye'deki reform sürecinde, evrensel değerlerin ve Avrupa düzenleyici standartlarının kriter olarak benimsenmesi ve Türkiye'yi temel özgürlükler, insan hakları ve hukukun üstünlüğü temelinde sağlam demokratik kurumlar ve etkili bir mevzuat geliştirilmesi yönünde desteklemek ve Türk toplumunun tüm kesimlerinin çıkarlarını temsil etmek ve

korumak suretiyle, AB'nin, Türkiye'deki demokratikleşme sürecinin temel çıpası olmak için bu fırsatı değerlendirmesi gerektiği kanısındadır;

3. Türk Hükümetini müzakerelerin hızlandırılması ve AB'nin temelinde yer alan demokratik değerlere ve ilkelere bağlı kalmayı taahhüt etmesi yönünde teşvik eder; yeni Komisyonun ortak çıkarlar ve zorluklar temelinde Türkiye ile ilişkileri geliştirme çabalarını artırmasını destekler; 22. Faslın (Bölgesel Politika) Kasım 2013'te müzakerelere açılmış olmasını kaydeder,
4. Ülkedeki çeşitliliği yansıtan, modern Türkiye tarihindeki en kapsayıcı ve temsil niteliği en yüksek meclisin seçilmesini memnuniyetle karşılar; yüksek orandaki seçmen katılımı ve seçim gününde sivil toplum gönüllülerinin etkileyici katılımıyla da kanıtlandığı üzere, Türk demokrasisinin ve vatandaşlarındaki demokrasi ruhunun sağlamlığını takdir eder; siyasi partileri, Türkiye'nin demokratikleşme sürecinin ve AB ile reform diyalogunun yeniden canlandırılması amacıyla istikrarlı ve kapsayıcı bir hükümet kurmak üzere çalışmaya davet eder,
5. Türkiye ve AB arasındaki işbirliği için elverişli bir ortam oluşturulması bakımından halktan halka temas kurulması yönünde daha fazla çaba sarf edilmesinin önemini altını çizer; bu bağlamda, AB ve Türkiye arasında yakın bağlar kurulması için Vize Muafiyeti Yol Haritasında yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmesine dayalı olarak Türkiye'ye vize serbestisi sağlanması konusunda somut ilerlemeler kaydedilmesi gerektiğini vurgular; bu ara dönemde, iş adamlarının vize almasında AB'nin kolaylık sağlaması ve öğrencilerin akademik değişim programları ve sivil topluma yönelik erişim olanaklarının aktif bir şekilde desteklenmesi gereğinin altını çizer; AB'ye erişim olanaklarının artırılmasının Türkiye'deki reform sürecine destek sağlayacağına inanır,

Hukukun üstünlüğü ve demokrasi

6. Türkiye'nin önceki yıllardaki reformları uygulamaya devam ettiğini kaydeder; bu bağlamda, siyasi partilere ve seçim kampanyalarına ilişkin yasal çerçevede Türkçe dışındaki dillerde seçim kampanyası yürütülmesine izin veren, parti eş başkanlığını yasal hale getiren ve siyasi partilerin yerel teşkilatlarına ilişkin kuralları basitleştiren değişiklikleri memnuniyetle karşılar; Türkiye'de toplumun tüm kesimlerinin siyasi katılımının sağlanmasına imkan sağlayacak olan %10'luk seçim barajının indirilmesinin önemini yineler;
7. Çoğulcu, kapsayıcı ve hoşgörülü bir toplumu teşvik eden hükümleri esas alan yeni bir anayasanın reform sürecini destekleyeceğini ve temel özgürlükler ile hukukun üstünlüğü için sağlam bir zemin hazırlayacağını vurgular; dağılmadan önce 60 adet anayasa değişikliği hükmü üzerinde uzlaşmaya varmış olan Anayasa Uzlaşma Komisyonunun yapmış olduğu çalışmayı takdir eder; anayasa reformu sürecinin devam ettirilmesi çağrısını yineler ve yeni bir anayasanın siyasi yelpazede ve toplumun bütününde yaygın bir uzlaşmaya dayandırılması gerektiğinin altını çizer; Türkiye'yi anayasa reformu süreci çerçevesinde Venedik Komisyonu ile istişareye teşvik eder;
8. AB Bakanlığının koordinasyon rolünün güçlendirilmesi ve mevzuat taslaklarının AB standartlarına uyumunun artırılması amacıyla, Türk Hükümetinin, yeni hazırlanan mevzuatın AB Bakanlığından görüş alınarak çıkarılması şeklinde oluşturduğu yeni stratejisini memnuniyetle karşılar; bu bağlamda, hazırlanmakta olan yeni mevzuat ve mevcut kanunların uygulanması konusunda mümkün olduğu ölçüde Venedik Komisyonu

ile yakın istişarelerde bulunulmasını ve AB müktesebatı ile uyumun sağlanabilmesi amacıyla, hazırlanmakta olan yeni mevzuat ve mevcut kanunların uygulanması konularında Avrupa Komisyonu ile daha yoğun bir diyalog içerisinde olunmasını tavsiye eder;

9. Yasama sürecinde sivil toplumla yeterli düzeyde istişarelerde bulunulmasının önemini vurgular; bu doğrultuda, yasama ve politika oluşturma sürecinin bir parçası olarak ve yeni mevzuatın uygulama sürecinde, yapılandırılmış sivil toplum istişare mekanizmalarının geliştirilmesi tavsiyesinde bulunur; Türkiye'deki dinamik sivil toplumu memnuniyetle karşılar; sivil toplum kuruluşlarının kısıtlama olmaksızın serbestçe çalışabilmeleri ve finansmana erişimlerinin iyileştirilmesine imkan tanınması için örgütlenme ve ifade özgürlüğünün güvence altına alınmasına yönelik kalıcı reformlara acil ihtiyaç duyulduğunun altını çizer;
10. Türk Hükümetinin ve diğer tüm paydaşların, AB'nin terör örgütleri listesinde yer alan PKK ile yapılan görüşmeler temelinde Kürtlerle yürüttüğü çözüm sürecinin ve Kürtlerin sosyo-ekonomik ve siyasi entegrasyonu sürecinin kapsamlı ve sürdürülebilir bir şekilde neticelendirilmesi yönündeki çabalarını kuvvetle destekler ve teşvik eder; HDP'nin terör örgütü PKK'nın silah bırakması için olağanüstü kongre yapması ve demokratik politikaları yöntem olarak teşvik etmesi yönündeki çağrısını kuvvetle destekler; Kürt kökenli vatandaşların sosyal, kültürel ve siyasi hakları ile eşit muameleye öncelik verilmesi ve bunların iyileştirilmesi yönünde Hükümeti kuvvetle teşvik eder; terörizmin sonlandırılması, sosyal içermenin güçlendirilmesi, terör örgütü PKK'dan ayrılan ve silah bırakanların topluma kazandırılması ve kamuoyunun bu kişilerin dönüşüne hazırlanmasına yönelik tedbirleri içeren 11 Haziran 2014 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilen "çözüm sürecine daha güçlü bir yasal zemin sağlamayı" amaçlayan kanunu memnuniyetle karşılar; Kürt meselesinin başarılı bir şekilde çözümlenmesinin son derece önemli olduğu ve Türkiye'deki demokrasi, barış, istikrar ve insan haklarının korunmasına önemli bir katkı sağlayacağı görüşündedir; dolayısıyla, tüm siyasi partileri bu süreci destekleme yönünde teşvik eder; Komisyona, diğerlerinin yanı sıra, Kürt meselesindeki çözüm sürecini güçlendirmenin bir yolu olarak Güney Doğu'da sosyo-ekonomik entegrasyon ve eğitim programlarına teknik destek sağlanması ve Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) çerçevesinde kullanılabilir kaynakların tahsis edilmesi çağrısında bulunur; 22. Fasılda (Bölgesel Politika) kapsamındaki müzakerelerin Güney Doğu için etkili bir uyum programının belirlenmesinde Türkiye'ye yardımcı olabileceğini kaydeder;
11. Devlet Su İşlerinin, Ilısu Barajında, zarar verici sosyal, çevresel ve siyasi etkilere yol açacak çalışmalara devam edilmesi kararını esefle karşılar; bu bölgede büyük ölçüde Kürtlerin yaşadığını ve inşaatın Kürt nüfusu ve kültürü üzerinde ciddi etkilere yol açacağını hatırlatır;
12. 3 Aralık 2014 tarihinde, Uluslararası Şeffaflık Örgütü (Transparency International) tarafından yayımlanan ve geçtiğimiz yıl Türkiye'deki yolsuzluk algısında net artışa işaret ederek Türkiye'yi endekste 64. sıraya koyan 2014 Yolsuzluk Algısı Endeksi ile ilgili endişelerini ifade eder; Türk Hükümetinin ve Meclisinin, eski Hükümet Üyelerine karşı iddialar da dahil olmak üzere, Aralık 2013'teki yolsuzluk iddialarına verdiği tepkiden ve ciddi yolsuzluk soruşturmalarının takip edilmemesinden büyük üzüntü duyar; yolsuzluk davalarını takip eden araştırmacı gazeteciler hakkındaki cezai kovuşturmalar ile ilgili endişesini ifade eder; Aralık 2013'teki bu iddialar için şeffaf ve bağımsız bir soruşturma

yürütülmesi çağrısında bulunur; sadece insanların demokrasiye olan güvenine ve kurumların demokratik işleyişine zarar vermekle kalmayıp aynı zamanda ekonomik kalkınmayı engelleyen ve elverişli bir yatırım ortamına da zarar veren yolsuzlukla mücadele edilmesi için yeterli bir yasal çerçevenin oluşturulması yönünde daha fazla siyasi iradeye duyulan ihtiyacı vurgular;

13. Kopenhag siyasi kriterlerinin esasını teşkil eden yargının bağımsızlığı, tarafsızlığı, etkililiği, kuvvetler ayrılığı ve hukukun üstünlüğü ilkesine saygı hususlarındaki ciddi ve haklı endişelere yolaçan, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) Kanunu'nda son dönemde yapılan değişikliklerin ve bu değişiklikleri takiben çok sayıda hakim ve savcının görev değişiklikleri ve görevden alınmaları ile polislerin tutuklanmaları, görev değişiklikleri ve görevden alınmaları hususundaki endişesini ifade eder; ilgili paydaşlara danışmadan kilit mevzuatın sıklıkla değiştirilmesi konusunda endişe duyar; Terörle Mücadele Kanununun 10. maddesinin yürürlükten kaldırılmasını memnuniyetle karşılar; ancak, Terörle Mücadele Kanunu'ndaki geniş tanımlar nedeniyle Kanunun kapsamının halen çok geniş olduğu ve istisnai şekilde geniş yoruma müsaade ettiği yönünde endişe duyar; sadece terörist veya silahlı örgütlere üye olan veya faaliyetlerine katkı sağlayanlar hakkında kovuşturma yürütülebilmesi için Türk Ceza Kanununun 314. maddesinde değişiklik yapılması gerektiğini hatırlatır; kabul edilecek AB standartları ile uyumlu ve tüm ilgili paydaşlarla işbirliği içinde bir Yargı Reformu Stratejisinin benimsenmesi çağrısında bulunur; yargılama öncesi azami tutukluluk sürelerinin 10 yıldan 5 yıla düşürülmesine yönelik olarak atılan ilk adımı memnuniyetle karşılar, ancak yargılama öncesi tutukluluğun fiili ceza haline gelmesinden kaçınılması için bu sürenin daha da düşürülmesi gerektiğini kuvvetle vurgular ; bölge adliye mahkemelerinin kurulmasının ve yargı sürecinin kanunlarla belirlenen esaslara uygun olarak yürütülmesi için gerekli tedbirlerin alınmasının önemini altını çizer; Türkiye'yi, yargı sistemindeki reformlara devam edilmesi ve tüm çocukların yargıya adil ve etkin erişiminin sağlanması yönünde teşvik eder;
14. 26 Nisan 2014 tarihinde yürürlüğe giren ve Milli İstihbarat Teşkilatının (MİT) yetkilerini büyük ölçüde artıran 6532 sayılı Kanunun, basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü, kamu yararına ilişkin bilgiye erişim hakkını zayıflatması, Teşkilat personelini yargı sürecine karşı fiilen dokunulmaz kılması ve mahkeme emri olmaksızın Teşkilatın kişisel verileri elde etmesine imkan tanıyarak gizlilik kurallarını ihlal etmesi ile ilgili ciddi endişelerini ifade eder; tüm bu hükümlerin Türkiye'nin, uluslararası insancıl hukuk ve kendi ulusal hukuku kapsamındaki yükümlülüklerini ihlal edeceğini düşünür;
15. Anayasa Mahkemesi tarafından ifade özgürlüğü gibi temel hakları ve hukukun üstünlüğünü korumaya yönelik olarak, anayasal sistemin gücünü ortaya koyacak şekilde alınan bir dizi önemli kararı memnuniyetle karşılar; ayrıca Anayasa Mahkemesi kararlarının, Ergenekon ve Balyoz davalarına ilişkin soruşturmaların ve takip eden duruşmaların hatalı yürütüldüğünü ortaya koyduğunu kaydeder; Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuruları kabul etmeye devam etmesini memnuniyetle karşılar; başta, muhalefete karşı keyfi saldırıların önünü açan "makul şüphe" ifadesinin kullanımı olmak üzere, Ceza Kanunu'ndaki değişikliklerle ilgili endişesini ifade eder; müzakerelerde kabul edilenin aksine, bu değişikliklerin Komisyona danışılmadan kabul edildiğine işaret eder;
16. Türkiye'de gözlemlenen yoğun siyasi kutuplaşmaya ilişkin ciddi endişelerini ifade eder; çoğulculuğun demokratik rejimlerin esasını teşkil etmesi gerektiğini hatırlatır; dolayısıyla Türkiye'deki siyasi yelpazede diyalogun teşvik edilmesi çağrısında bulunur; yeni bir

Anayasa ve Çözüm Süreci çerçevesindeki görüşmeler gibi kilit öneme sahip, uzun süreli reform süreçleri bakımından böyle bir diyalogun zorunlu olduğunu vurgular; iktidar partisi ve muhalefetin işbirliği içinde hareket etmek ve uzlaşmaya varmak için çaba sarf etmesi ve sivil toplum örgütlerinin karar alma süreçlerine dahil edilmesi çağrısında bulunur;

Temel hak ve özgürlüklere saygı

17. Mart 2014'te, Türkiye'deki yasal çerçevenin AIHM içtihadıyla uyumlu hale getirilmesi yönünde önemli bir adım teşkil eden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı'nın kabul edilmesini memnuniyetle karşılar ve Hükümetin, Eylem Planı'nda yer alan tavsiyelerin uygulanmasına yönelik daha fazla adım atmasını bekler; Türkiye'nin Avrupa Konseyi üyeliğinin Türkiye'yi yüksek düzeyde siyasi ve yasal standartlar kabul etmeye yönlendirdiğinin altını çizer ve Türkiye'nin reform sürecinde Avrupa Konseyi ve Venedik Komisyonu ile tam bir iletişim halinde olmasını talep eder; müzakerelerde kaydedilecek ilerlemenin hukukun üstünlüğüne ve temel haklara saygı gösterilmesine bağlı olduğunu hatırlatır;
18. Mayıs ve Haziran 2013'te Gezi Parkında meydana gelen olaylara ilişkin soruşturmalar ile orantısız güç kullanımı ve polisin kötü muamelesine yönelik iddiaların halen sonuçlandırılmadığını ve fail olduğu iddia edilen kişilerin belirlenmesi konusunda sınırlı ilerleme kaydedilmesini endişeyle not eder; Gezi olayları sırasında polis memurları tarafından güç kullanılmasına ilişkin yapılan çok sayıda şikayetin ardından, Kamu Denetçiliği Kurumunun, kullanılan gücün orantısız olduğunu belirlediği bir rapor yayımladığının altını çizer; Türk yetkililere, şiddet yanlısı olmayan göstericiler veya göstericiler arasında yer almayıp, sadece tesadüfen olay yerinde bulunan tüm mağdurlardan özür dilemesi için çağrıda bulunur; kamu görevlileri tarafından kötü muamelede bulunulduğuna dair iddialarla ilgili davalar kapsamındaki soruşturmaları, etkili ve tarafsız şekilde tamamlamaya ve sorumluları yargı önüne çıkarmaya davet eder; uluslararası standartlara uygun güç kullanımına ve polisin rolüne ilişkin açık kuralların kabul edilmesi gerektiğinin altını çizer; barışçıl toplanmaya ilişkin kısıtlamaların kaldırılması için çağrıda bulunur ve terörle mücadele mevzuatı gibi diğer kanunların, kişilerin barışçıl gösteri yapma haklarından faydalanmalarını engellemek amacıyla kullanılmaması ve barışçıl gösterilerin tutuklanma sebebi olmaması gerektiğini vurgular; Türk Hükümetine kolluk birimlerinin yetkileri konusunda yeterli, nesnel ve şeffaf bir denetleme ve denge sağlaması yönünde çağrıda bulunur; Türk makamlarının bağımsız ve etkili bir polis şikayet mekanizması oluşturmasını tavsiye eder; polis faaliyetlerinin adli denetimi ilkesine aykırılık teşkil eden ve kapsamı çok geniş olan iç güvenlik paketi ile ilgili derin endişesini ifade eder;
19. Türkiye İnsan Hakları Kurumu (TİHK) Kanunu'nda, Kurumu, yeterli kaynaklara sahip, kamuya karşı hesap verebilir ve sivil toplum gruplarının katılımını da içeren bağımsız bir kurum haline getirecek değişikliklerin yapılması gerektiğinin altını çizer; Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından düzenlenen raporda yer alan tavsiyeleri, polis tarafından, sadece son çare olarak ve gözetim altında başvurulmak üzere, kademeli ve orantılı güç kullanımı talebi de dahil, not eder; Kamu Denetçiliği Kurumunun re'sen ve yerinde inceleme yapma kapasitesinin artırılmasının ve Kamu Denetçiliği Kurumu kararlarının yeterli takibine yönelik güvencelerin önemini vurgular;
20. Roman sivil toplumunun giderek büyümesinden dolayı Türkiye'yi takdir eder; yeni

Roman kuruluşlarına, yerel ve ulusal düzeyde tedbirlerin planlanması ve uygulanmasına yönelik işbirliği girişimlerinde kayda değer bir şekilde yer almalarını sağlayacak destek ve zamanın verilmesini umut eder; Hükümetin mevcut barınma projelerini sağlık hizmetleri ve eğitim gibi sosyal ve uzun dönemli hizmetlerle birleştirmesini tavsiye eder; Roman vatandaşların işgücü piyasasına daha fazla erişim sağlamalarını temin edecek şekilde ayrımcılıkla mücadeleye yönelik genel eylem planlarını memnuniyetle karşılar;

21. Türk Hükümetini, medya özgürlüğünü bir öncelik olarak güvence altına almaya ve uluslararası standartlarla uyumlu olarak çoğulculuğu garanti eden uygun bir yasal çerçeve sağlamaya davet eder; Türk Hükümetinin, sıklıkla gazetecilerin korkutulması, işten çıkarılması veya tutuklanması ve oto-sansürün yaygınlaşmasıyla sonuçlanan, sosyal medyaya ve internet sitelerine erişimin yasaklanması veya mahkeme emri olmaksızın internet sitelerinin kapatılması girişimlerini, ifade özgürlüğü ile ilgili kısıtlayıcı tutumunu ve medya kuruluşları ile gazetecilere uygulanan baskıyı kınar; 2013 Aralık'ta ortaya çıkan yolsuzluk skandalının ardından ifade özgürlüğü ihlallerinin arttığını vurgular; medya grubu sahipliğinde tam bir şeffaflığın sağlanması için oluşturulacak bir yasal çerçevenin gerekli olduğunu düşünür; AB'nin her anlamda ifade özgürlüğü konusundaki kararlılığını yineler; Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu'nu, gazetecilere ve insan hakları savunucularına yönelik davaları izlemeyi sürdürmeye davet eder;
22. Son dönemdeki polis baskınlarını ve 14 Aralık 2014 tarihinde çok sayıda gazeteci ve basın temsilcisinin tutuklanmasını kınar; özgür ve çoğulcu bir basın, adil yargılanma ve yargının bağımsızlığı gibi demokrasinin temel prensibi olduğunu hatırlatır; bu nedenle tüm davalarda, (i) sanıklar aleyhindeki iddialara ilişkin olarak yeterli ve şeffaf bir şekilde bilgi sağlanması, (ii) sanıklara isnat edilen suça ilişkin delillere ve savunma haklarının tamamına eksiksiz erişim ve (iii) suçlamaların gerçekliğinin gecikmeksizin ve makul şüpheye yer vermeksizin doğrulanması için davaların uygun bir şekilde ele alınması gerektiğini vurgular; Türk makamlarına mümkün olan en kısa sürede bu davaları incelemeleri ve ele almaları ve davaların sürdürülmesi halinde ise uluslararası adil yargılanma standartlarına bağlı kalmaları konusunda çağrıda bulunur;
23. Türk Hükümetinin basın özgürlüğüne ve fikir farklılıklarına karşı yaptığı son müdahalelerin, AB temel hakları ile bağdaşmadığını ve müzakere sürecinin ruhuyla da çeliştiğini iddia eder;
24. AB'nin hukukun üstünlüğü ve temel değerler konularındaki kararlılığına uyum sağlanması bakımından, Türkiye'de yargı ve temel haklar ile adalet, özgürlük ve güvenlik alanlarında reformlara acilen ihtiyaç duyulduğu kanısındadır; ayrıca 23 (Yargı ve Temel Haklar) ve 24. (Adalet, Özgürlük ve Güvenlik) fasıllara ilişkin resmi açılış kriterlerinin iletilmesinin, etkili reformların tam olarak desteklenmesi ve Türkiye'deki reform sürecinin AB değerleri ve standartları temelinde şekillenmesinin sağlanması için önemli bir adım olduğuna inanır; belirlenen kriterlerin yerine getirilmesini müteakip, Yargı ve Temel Haklar ile Adalet, Özgürlük ve Güvenlik fasıllarında gecikmesizin müzakerelere başlanması yönünde Konseye yaptığı çağrıyla yineler; Türkiye'yi bu amaçla mümkün olduğunca işbirliği yapmaya davet eder; ihtiyaç duyulan reformlara ilişkin olarak ortak bir anlayış geliştirilmesi amacıyla, Komisyona 23 ve 24. fasıllar kapsamına giren konularda Türkiye ile gecikmeksizin daha fazla diyalog ve işbirliğinin teşvik edilmesi çağrısında bulunur;
25. Hukukun üstünlüğü ve temel haklar ile içişleri ve sivil topluma ilişkin reformlara Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (2014-2020) (IPA II) kapsamında daha fazla finansman

sağlanması yönündeki kararı memnuniyetle karşılar; hukukun üstünlüğünün, demokrasinin ve temel özgürlüklerin teşvik edilmesinin, katılım öncesi yardımın temel ilkesi olduğunu vurgular; hukukun üstünlüğü ve temel özgürlüklere tam anlamıyla saygı duyulması da dâhil, mali yardım ile katılım öncesi stratejinin uygulamasında sağlanan genel ilerleme arasındaki uyumu güçlendiren 2014 Aralık Zirve sonucunun hayata geçirileceğini yineler; ayrıca Komisyona, bütün aday ülkelerde IPA II'nin uygulanmasını yakından izlemesi ve medya özgürlüğü, medyada çoğulculuk, örgütlenme ve toplanma özgürlüğü, sendikalara ilişkin haklar ve düşünce özgürlüğü de dahil olmak üzere, Türkiye'de ifade özgürlüğünün desteklenmesi amacıyla, Demokrasi ve İnsan Hakları İçin Avrupa Aracının (DİHAA) kaynaklarından tahsisat sağlaması çağrısında bulunur;

26. 1 Ağustos 2014 tarihinde Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadele Edilmesine ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin (İstanbul Sözleşmesi) yürürlüğe girmesi konusunda, Türkiye'nin sağlamış olduğu katkıyı kaydeder; ancak, kadına yönelik şiddet vakalarının hâlâ yüksek oranlarda seyretmesinden ve kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik olarak, iç hukuk koruma mekanizmalarının uygulanmasının yetersiz kalmasından dolayı kaygı duyar; Türk makamlarına, şiddet kurbanı olan kadınların ve çocukların korunması için yeterli sayıda sığınma evi açması çağrısında bulunur; Hükümete, siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, hukuki veya diğer alanlarda toplumsal cinsiyet eşitliğinin iyileştirilmesi yönünde tavsiyede bulunur; sivil toplum ve ilgili iş ve meslek örgütleri ile işbirliği yaparak, kadınların girişimciliğini kolaylaştırması ve kadınların ekonomik faaliyetlere erişimlerinin önündeki engelleri azaltması için Türk Hükümetine çağrıda bulunur ve bu bağlamda, Türkiye'yi, kadınların istihdama erişimi konusunda iddialı bir hedef belirlemeye davet eder; Türkiye'nin, Dünya Ekonomik Forumu'nun 2014 Küresel Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Raporuna göre 142 ülke arasında 125. olduğuna dikkat çeker; Türk toplumunda kadınların rolüne ilişkin olarak bazı devlet görevlileri ve Hükümet temsilcileri tarafından yapılan yorumları derin üzüntüyle karşılar ve toplumda kadın karşıtı klişe ve önyargılarla mücadele etmenin önemini vurgular;
27. Dini toplulukların tüzel kişilik kazanmalarına imkan tanınması, din adamlarının eğitimi, atanmaları, yasal ikametleri ve halef olmalarının önündeki tüm engellerin kaldırılması ve ilgili tüm AIHM kararları ile Venedik Komisyonu tavsiyelerinin yeterli bir şekilde uygulanması suretiyle, düşünce, vicdan ve din özgürlüğü alanındaki reform sürecine devam edilmesinin önemini vurgular; bu bağlamda, Aleviler ile diyalogun geliştirilmesi, cemevlerinin ibadethane olarak kabul edilmesi, Heybeliada Rum Ortodoks Ruhban Okulunun yeniden açılması ve düzgün bir şekilde hizmet vermesinin önündeki tüm engellerin kaldırılması ve Patriğin "ekümenik" unvanını resmi olarak kullanmasına müsaade edilmesi ihtiyacını vurgular; Türkiye'deki ilgili makamlardan Mor Gabriel Manastırına ait olan arazinin iade edilmesi ve Süryani kilisesinin diğer arazi talepleriyle ilgili süregelen konuların ele alınmasını talep eder; Venedik Komisyonunun, mülkiyet ve eğitim haklarının korunmasına ilişkin olarak Gökçeada ve Bozcaada ile ilgili tavsiyelerinin yeterli bir şekilde uygulanmasının önemini hatırlatır; AB değerleri doğrultusunda, ister laik ister dine dayalı olsun, farklı yaşam biçimlerine sahip olma hakkına tam anlamıyla saygı gösterilmesi ve din ile devletin ayrılmasının sağlanması ihtiyacını vurgular; azınlık haklarının korunmasının öneminin altını çizer; iki yıl önce bir önceki yasanın yürürlükten kaldırılmasıyla ve mevcut yasal boşluk nedeniyle gayrimüslim cemaat vakıflarının kendi yöneticilerini seçmelerinin imkansız hale gelmesinden duyduğu üzüntüyü dile getirir;

28. Zorunlu askerlik hizmeti konusunda vicdani ret hakkının tanınmasının gerekliliğini vurgular;
29. Lezbiyen, eşcinsel, biseksüel, transseksüel ve interseks (LGBTİ) bireyler haklarının korunmasına yönelik ciddi çaba sarf etmesi konusunda Türkiye'ye çağrıda bulunur ve ayrımcılık, nefret söylemi, ırkçılık, yabancı düşmanlığı, anti-semitizm ve hoşgörüsüzlükle mücadele etmek üzere spesifik bir yapı oluşturulmasının Türkiye'de bireysel hakları güçlendireceği kanısındadır; etnik köken, din, cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet veya toplumsal cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılık ve nefret söylemi yasağı da dahil, kapsamlı bir ayrımcılıkla mücadele mevzuatı hazırlanması ve böyle bir ayrımcılığın yeni anayasada yasaklanması konusunda Türkiye'ye çağrıda bulunur; transseksüel kişilerin sıkça karşılaştıkları saldırılar ile LGBTİ bireylerinin şiddet eylemlerine karşı korunamaması yönündeki endişelerini ifade eder; LGBTİ bireylerine karşı işlenen nefret suçlarının sıklıkla cezasız kalmasını veya suç işleyenlere verilen cezalarda “haksız tahrik” indirimine gidilmesini büyük esefle karşılar; Türk Hükümetine, Türk Silahlı Kuvvetlerine eşcinselliği ve transseksüelliği “psikoseksüel” bir hastalık olarak sınıflandırmaya son vermesi yönünde talimat vermesi için yaptığı çağrıyla yineler;
30. Soma ve Ermenek maden facialarında yaşanan çok sayıda can kaybına ilişkin duyduğu üzüntüyü dile getirir; Türkiye'nin maden iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusundaki Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmesini onaylamasını memnuniyetle karşılar ve bunun hızlı bir şekilde uygulanması çağrısında bulunur; tüm sektörlerde iş sağlığı ve güvenliği konularını ele almanın önemini vurgular ve Türk makamlarına, iş yerinde ölümle sonuçlanan kazaların izlenme süreçlerini daha şeffaf hale getirmelerini tavsiye eder; sendikal özgürlüğün, sosyal diyalogun ve sosyal tarafların katılımının müreffeh ve çoğulcu bir toplumun gelişimi açısından büyük önem taşıdığı kanısındadır ve ILO sözleşmelerinin yeterli şekilde ve zamanında uygulanmasına dayanan sosyal politika ve istihdam alanlarında daha fazla ilerleme kaydedilmesinin önemini vurgular; işçi hakları ve sendikal haklar konusundaki yasal eksiklikleri kaydeder; kamu personeli ve özel sektör çalışanlarının örgütlenme hakkı, toplu iş sözleşmesi hakkı ve grev hakkının AB müktesebatı ve uluslararası standartlarla uyumlu hale getirilmesi gerektiğini vurgular; Türk Hükümetine, mevzuatın iyileştirilmesi için bir yol haritası hazırlaması ve mevzuatı ILO standartları ile uyumlu hale getirmesi için çağrıda bulunur; Türkiye'nin, Sosyal Politika ve İstihdam Faslındaki açılış kriterlerini yerine getirmesinin önemini vurgular; Komisyonu, iş gücü reformu alanında Türkiye'ye yeterli teknik desteği sağlamaya ve AB standartlarına uyumu teşvik etmeye davet eder;
31. Türkiye'yi, halihazırda standartların altındaki koşullarda çalışan, iş güvenliği olmayan ve sendikalara üye olmaktan sorun yaşayan kısmi zamanlı çalışanların çalışma koşulları hakkında mevzuat çıkarmaya davet eder; madencilik ve inşaat sektörlerinin Türkiye'deki en tehlikeli endüstriler olduğunu kaydeder ve iş yerinde ölümle sonuçlanan kazalara ilişkin soruşturmanın şeffaf biçimde yürütülmesi çağrısında bulunur;
32. Türk Hükümetine, Akkuyu nükleer santralının inşa edilmesine ilişkin planlarını durdurması için çağrıda bulunur; santral için öngörülen yerin şiddetli deprem riski olan bir bölgede yer aldığına ve bu nedenle yalnızca Türkiye için değil Akdeniz Bölgesi için de önemli bir tehdit oluşturduğuna işaret eder; bu doğrultuda Türk Hükümetinden, tarafların sınırlar arasında önemli olumsuz çevresel etkileri olması muhtemel olan tasarım halindeki büyük projelere ilişkin olarak birbirlerini bilgilendirmeyi ve birbirleriyle istişare etmeyi taahhüt ettikleri Espoo Sözleşmesi'ne Türkiye'nin katılmasını talep eder; bu

amaçla Türk Hükümetinden, Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi gibi komşu ülkelerin hükümetlerinin Akkuyu girişimi ile ilgili olarak bundan sonraki gelişmelere dahil edilmesini veya en azından bu ülkeler ile istişarede bulunulmasını talep eder;

Ortak çıkarlar ve zorluklar

33. AB ile Türkiye arasındaki Gümrük Birliği'nin (GB) önemli faydalarını vurgular; Gümrük Birliği'nin 1996 yılında yürürlüğe girmesinden bu yana, Türkiye ile AB arasındaki ikili ticaretin dört kattan fazla arttığını, buna paralel olarak AB'den Türkiye'ye doğrudan yabancı yatırımlarda önemli bir artış olduğunu ve her iki tarafın da yararına Türk ve Avrupa şirketleri arasındaki entegrasyonun derinleştiğini hatırlatır; ancak bu bağlamda, GB'nin olumlu etkisinde sağlanacak her türlü artışın, GB'nin kurallarına ve şartlarına uyumlu doğrudan bağlantılı olduğunu ve bu nedenle de, Türkiye ile ticaret yapan Avrupa şirketleri açısından artmakta olan sorunlar nedeniyle ciddi endişe duyduğunu vurgular; GB'ye ilişkin Dünya Bankası tarafından, gelecekte de devam edecek şekilde, yakın ekonomik işbirliğine yönelik elverişli ortamın kurulması için bir dizi reform yapılması gerektiğini vurgulayan son değerlendirmenin altını çizer; özellikle (i) GB'nin tarım ürünleri, hizmetler ve kamu alımlarını kapsayacak şekilde kapsamının genişletilmesi, (ii) iş için seyahat edenlerin vize almasının kolaylaştırılması da dahil, ticarete artan büyümeyi sağlamak amacıyla elverişli şartların oluşturulması ve (iii) AB'nin üçüncü ülkelerle imzaladığı serbest ticaret anlaşmalarının Türkiye'ye etkilerine ilişkin olarak AB ve Türkiye arasındaki istişarelerin yoğun bir biçimde sürdürülmesi ihtiyacını vurgular;
34. Üçüncü ülkelerle gerçekleşen ticari ilişkiler de dahil olmak üzere, Türkiye ile AB arasındaki siyasi diyalogun ortak çıkar meselelerine ilişkin düzenli, yapılandırılmış üst düzey ekonomik diyalogla tamamlanması gerektiği kanısındadır; bu bağlamda, hukukun üstünlüğünün düzgün işleyişi ve ekonomik kalkınma arasındaki etkileşimin altını çizer; özellikle Merkez Bankasının bağımsızlığı hususunda olmak üzere, ekonomik ve parasal politika alanında Türkiye'nin ekonomik, kurumsal ve yasal çerçevesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesinin önemli olduğu ve bunun Türkiye'nin AB müktesebatına uyumuna katkı sağlayabileceği inancındadır; ekonomik işbirliğinin, Türkiye'nin kamu alımları, rekabet politikası ile sosyal politika ve istihdam konularında AB standartlarına yeterince uyum sağlamasıyla büyük ölçüde artacağını kaydeder;
35. 1 Ekim 2014 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye-AB Geri Kabul Anlaşması'na verdiği desteği teyit eder; Komisyonu, Türkiye'nin Vize Muafiyeti Yol Haritası'nda belirlenen koşulları yerine getirmede kaydettiği ilerlemeyi izlemeye devam etmesi konusunda teşvik eder; Vize Muafiyeti Yol Haritası'nda belirlenen kriterleri sağlamak amacıyla atılan etkili adımları memnuniyetle karşılar; vize serbestisi diyalogunun liyakata dayalı bir süreç olduğunu ve Türkiye'nin, özellikle Geri Kabul Anlaşması'nın bütün hükümlerinin tam ve etkili bir biçimde uygulanması dahil, Vize Muafiyeti Yol Haritası'nda belirlenen tüm şartları yerine getirmesi gerektiğini hatırlatır; Türkiye'nin, anlaşmayı ve vize serbestisini ayırım yapmaksızın, tüm AB üyesi devletlerin vatandaşlarının Türkiye topraklarına vizesiz girişi de dahil, bütün üye ülkeler bakımından tam ve etkili biçimde uygulaması konusundaki yükümlülüğünü yineler; Türkiye'yi mevcut ikili geri kabul anlaşmalarını tam ve etkili biçimde uygulamaya davet eder; Türkiye'nin AB'ye düzensiz göç konusunda en önemli geçiş ülkelerinden biri olduğunu hatırlatır ve bu bağlamda Türkiye'nin komşu AB üye devletleri ile sınır ötesi işbirliğini geliştirmesi çağrısında bulunur; düzenli ve düzensiz göçmenlerin uluslararası korunmasına ilişkin AB standartlarına uyum sağlanması açısından önemli adımlar olarak, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun

yürürlüğe girmesini ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün Nisan 2014'te kurulmasını memnuniyetle karşılar; özellikle tüm AB üye devletleri ile ortak sınırların yönetiminin güçlendirilmesi amacıyla, Türkiye ve tüm AB üye devletleri arasındaki işbirliğinin artırılması gerektiğini kaydeder; AB ülkelerine düzensiz göç ile mücadele etmek için Türkiye'nin sınır güvenliğini daha fazla güçlendirmesi gerektiğini vurgular;

36. Türkiye'nin, AB'nin enerji güvenliği açısından taşıdığı stratejik önemi hatırlatır ve enerji sektöründe Türkiye'nin önemli bir ortak olduğunu göz önünde bulundurur; Türkiye açısından gaz temininin güvenliğini ve ana enerji piyasası olan AB'ye erişimi artıracak olan ve 2013'ün sonunda onaylanan üç adet Güney Gaz Koridoru projesine işaret eder; rekabetin gittikçe artmakta olduğu enerji piyasaları ve çeşitlendirilmiş enerji kaynaklarına ve tedarik güzergahlarına duyulan ihtiyaç çerçevesinde, yenilenebilir enerji kaynakları konusunda büyük bir potansiyeli olan Türkiye'nin, uluslararası hukuk ile uyumlu olarak, AB'nin enerji güvenliği ve enerjinin çeşitlendirilmesi konusundaki çabalarına önemli katkı sağlayabileceği kanısındadır; Türkiye ve Rusya arasında enerji alanındaki yakın işbirliğinden endişe duyar ve bu nedenle, AB'nin Enerji Faslındaki müzakereleri hızlandırması gerektiğine inanır;
37. Türkiye'nin AB'nin bir ortağı ve NATO'nun bir üyesi olarak stratejik konumunu ve bu durumdan dolayı sahip olduğu jeopolitik önemini ve özellikle Suriye ve Irak başta olmak üzere Türkiye'nin doğusundaki ve güneyindeki ülkelerde güvenliğin ve istikrarın sağlanmasına yönelik kapsamlı bir strateji için taşıdığı önemi hatırlatır; bölgedeki çok önemli gelişmelerden ve Avrupa topraklarında gerçekleşen saldırılardan dolayı, dış politika konularında AB ile diyalog ve işbirliğinin, AB-Türkiye siyasi diyalogu çerçevesinde artırılmasının önem taşıdığına işaret eder; Türkiye'ye DEAŞ gibi terör gruplarına karşı uluslararası koalisyonda aktif rol alması ve tasarrufunda olan tüm kaynakları bu amaçla kullanması çağrısında bulunur; Türkiye'ye, kendi toprakları üzerinden DEAŞ'a ve diğer radikal gruplara, yabancı savaşçı, para veya teçhizat ulaştırılmasını engellemek için tedbirlerini artırması çağrısında bulunur; AB ile Türkiye arasında terörle mücadele konusundaki düzenli diyalogun devam ettirilmesi ve güçlendirmesinin yanı sıra terörizmin bütün biçimleriyle mücadelede sarf ettiğimiz ortak çabalarımızın bir parçası olarak somut tedbirler alınması ve eylemlerde bulunulması gerekliliğini vurgular; Türkiye'ye, hem Suriye'den giriş yapan mültecilere insani yardım araçlarıyla gerekli yardımı sağlaması ve Suriye'deki iç savaş mağdurlarına güvenli bir ortam sağlamaya devam etmesi yönünde, hem de etkili bir sınır yönetimini temin etmesi hususunda çağrıda bulunur; politikalarımızın birbirini tamamlamasını sağlamak ve Türkiye'nin dış politikasını tedricen AB'nin dış politikası ile uyumlu hale getirmesi için dış ve güvenlik politikası konuları ile ilgili olarak Türkiye ve AB arasında daha sık gerçekleşecek üst düzey diyalog ve istişarelerin önemini altını çizer;
38. Türk Dışişleri Bakanının gerekli olduğu durumlarda Dış İlişkiler Konseyi toplantılarına davet edilmesi gerektiği görüşündedir; dış, güvenlik ve savunma politikası konularında, yapılandırılmış bir diyalog, işbirliği ve koordinasyon çerçevesine ihtiyaç olduğu kanısındadır;
39. Türkiye ve Yunanistan arasında kaydedilen diyalog ve işbirliğine rağmen, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Yunanistan'a yönelik olarak ilan edilen *casus belli* (savaş sebebi) tehdidinin henüz geri çekilmemiş olmasını üzüntüyle karşılar;
40. Irak ve Suriye'den gelen yaklaşık 1,6 milyon mülteciye sağladığı devamlı yardımdan

dolayı ve insani sebeplerle açık kapı politikasını sürdürdüğü için Türkiye'yi takdir eder; mültecilere güvenli bir yasal statü tanıyarak kimlik kartı almalarına ve işgücü piyasasına erişmelerine imkan veren ve Ekim 2014'te kabul edilen Geçici Koruma Yönetmeliğini memnuniyetle karşılar; Türkiye'de bulunan Suriyeli ve Iraklı mültecilere yapılan insani yardım için mali destek sağlamaya devam etmesi konusunda AB'ye çağrıda bulunur; mülteci kamplarında azami kapasiteye ulaşıldığına ve mültecilerin konut aramak zorunda kalmalarının, yaşantıları ve kaynakları üzerinde yarattığı muazzam baskıya işaret eder; uzun vadeli yardım programları oluşturularak mültecilerin eğitim, sağlık ve (yasal) istihdama erişimlerinin kolaylaştırılması konusunda, AB'nin Türk Hükümetine aktif destek sağlaması gerektiği kanısındadır; geniş çaplı mülteci akınlarından etkilenen yerel topluluklara yeterli yardımın sağlanmasına yardımcı olmak amacıyla IPA II ile İstikrar ve Barışa Katkı Aracı (IcSP) kapsamında sağlanabilecek kaynakları artırması konusunda Komisyona çağrıda bulunur; gerçek bir sorumluluk paylaşımı ruhuyla hareket ederek, korunmaya en fazla muhtaç mültecilere (geçici) yerleştirme mekanları sağlamaları yönünde AB üye ülkelerine de çağrıda bulunur;

41. Türkiye'ye, ortaklarının teknik ve mali desteğini alarak, Türkiye'de yaşayan ve sayıları giderek artmakta olan Suriyeli çocuklar için eğitime erişim sağlaması yönünde çağrıda bulunur;

İyi komşuluk ilişkilerinin kurulması

42. Türk Hükümetinden, Yunan hava sahasına ve kara sularına yönelik tekrarlayan ihlalleri ve Türk askeri uçaklarının Yunan adaları üzerindeki uçuşlarını sona erdirmesini talep eder;
43. Türk Hükümetine, AB ve 28 üye devlet tarafından imzalanmış ve onaylanmış olan Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesini (UNCLOS) gecikmeksizin imzalaması ve onaylaması için çağrıda bulunur ve Güney Kıbrıs Rum Yönetiminin sahip olduğu münhasır ekonomik bölgeye ilişkin olarak ikili anlaşmalar yapmasının yasal hakkı olduğunun altını çizer; Türkiye'ye, AB müktesebatı ve uluslararası hukuk ile uyumlu olması halinde, doğal kaynakların araştırılması ve bunlardan yararlanılmasına ilişkin olanlar dâhil, tüm AB üye devletlerinin egemenlik haklarına saygı göstermesi hususundaki çağrısını yineler; Türkiye'ye iyi komşuluk ilişkilerini ve ikili uyuşmazlıkların barışçıl yoldan çözümlenebileceği bir ortamı zedeleyen her türlü eylemden kaçınması hususunda çağrıda bulunur.
44. Türkiye'nin AB-Türkiye Ortaklık Anlaşması Ek Protokolü'nü tam olarak ve ayrımcılık yapmaksızın tüm üye devletler bakımından uygulama yükümlülüğünü yerine getirmeyi reddetmesinden esef duyar; bu tutumun müzakere sürecini ciddi biçimde etkilemeye devam ettiğini hatırlatır;
45. Kıbrıs'ın, BM Genel Sekreteri himayesinde, ilgili BM Güvenlik Konseyi kararlarına ve AB'nin dayandığı değerlere ve ilkelere uygun olarak ve her iki toplum için de adil, kapsamlı ve kalıcı bir çözüm temelinde, tek egemenliğin, tek uluslararası tüzel kişiliğin ve iki toplum arasında siyasi eşitliğin bulunduğu ve tüm vatandaşların eşit imkanlara sahip olduğu, tek vatandaşlığın hüküm sürdüğü iki toplumlu, iki bölgeci federasyon olarak yeniden birleşmesine ilişkin güçlü desteğini yineler; BM Özel Temsilcisi Espen Barth Eide'nin her iki toplumun liderlerinin en kısa zamanda BM Genel Sekreterinin himayesinde görüşmelerini yeniden başlatması hususundaki duyurusunu memnuniyetle karşılar ve BM Kıbrıs Özel Temsilcisinin görüşmelerin yeniden başlatılması için uygun

koşulların tesisine yönelik çabalarına olan güçlü desteğini ifade eder; yeni seçilmiş Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti lideri tarafından verilen birleşme ve uzlaşma mesajlarının müzakere sürecinde yeni bir pencere açacağı yönündeki umudunu ifade eder; Türkiye'ye ve ilgili tüm taraflara görüşmeleri ve yeniden birleşmeyi aktif bir biçimde desteklemeleri ve Kıbrıs ile olan ilişkilerin normalleşmesi hususunda gerekli adımları atması yönünde çağrıda bulunur; Türkiye'ye, Kıbrıs'tan askeri güçlerini çekmeye başlaması ve BM Güvenlik Konseyinin 550 (1984) sayılı İlke Kararı uyarınca Gazimağusa'nın yerleşime kapalı bölgesini BM'ye devretmesi için çağrıda bulunur; buna paralel olarak, Güney Kıbrıs Rum Yönetimine, devam etmekte olan yeniden birleşme görüşmelerinin başarılı bir çözüme kavuşturulması için olumlu bir atmosfer sağlanması ve Kıbrıslı Türklerin herkes için kabul edilebilir yasal bir zeminde ticaret yapmalarına imkân verilmesi bakımından, Gazimağusa Limanını AB'nin gümrük denetimine tabi olacak şekilde açması yönünde çağrıda bulunur;

46. İlgili AİHM kararlarını hatırlatarak Türk Hükümetini, Kıbrıs vatandaşlarının insan haklarını ihlal etmeyi derhal durdurması ve kaynağını, Güney Kıbrıs Rum Yönetimindeki anayasal düzenden, AB müktesebatından ve AB'nin temel ilke ve değerlerinden alan mülkiyet, dini ve diğer insan haklarını kullanmaktan mahrum etmeye son vermesi yönünde çağrıda bulunur;
47. Türkiye'nin iskan politikasından esef duyar ve Türkiye'yi, Cenevre Sözleşmesi'ne ve uluslararası hukuk ilkelerine aykırılık teşkil edecek şekilde Kıbrıs'taki işgal edilmiş bölgelere daha fazla Türk vatandaşı yerleştirmekten kaçınmaya davet eder; Türkiye'ye adadaki demografik dengeleri değiştirecek, dolayısıyla gelecekte mümkün olabilecek bir çözümü engelleyecek tüm eylemlerini sona erdirmesi yönünde çağrıda bulunur;
48. Türkiye'ye, Kayıp Şahıslar Komitesi'ne, Kıbrıs'ın kuzey kesiminde, ilgili tüm arşivlere ve mezarların açılması amacıyla askeri bölgelere erişimine izin vermesi ve sonradan yerleri değiştirilmiş olan kayıp şahısların kalıntılarının bulunmasını sağlayacak ilgili tüm bilginin verilmesi hususunda çağrıda bulunur; Kayıp Şahıslar Komitesi'nin çalışmalarının özel olarak dikkate alınması çağrısında bulunur;
49. Türkiye ve Ermenistan'ı, diplomatik ilişkilerin kurulmasına yönelik protokolleri ön koşulsuz onaylamak, sınırları açmak ve sınır ötesi işbirliği ve ekonomik bütünleşme konuları başta olmak üzere aktif şekilde ilişkilerini geliştirmek suretiyle ilişkilerin normalleştirilmesi yönünde adım atmaya davet eder; Türkiye ve Ermenistan arasında sürmekte olan diyaloğu memnuniyetle karşılar.

o

o o

50. Bu İlke Kararının, Konseye, Komisyona, Komisyon Başkan Yardımcısına / Birlik Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisine, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Başkanına, üye devletlerin hükümet ve parlamentolarına ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümet ve Parlamentosuna bildirilmesi için Başkanı görevlendirir.